

KIRSALDA TEK BURDUR'DA TEK

Doğa koşullarından büyük ölçüde etkilenen tarım kesimi; üretim, pazarlama, fiyat oluşumu ve tarımsal gelirle ilgili birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunlar yüzünden tarım ürünleri piyasasında, üreticilerle tüketiciler arasında köprü görevini gören fiyat mekanizması etkin olarak işleyememektedir. Bunun nedeni ise tarım ürünleri talebi ve arzının, diğer kesimlere göre farklı özellikler göstermesidir. Bilindiği gibi tarım ürünleri talebinin fiyat ve gelir esnekliği çok düşüktür. Tarım ürünleri arzı ise doğa koşullarından büyük ölçüde etkilenmekte ve yapısal özelliklerinden dolayı fiyatlara gecikmeli yanıt vermektedir. Esnekliği düşük katı bir talep ile üretimde yıldan yıla ortaya çıkan değişimler, tarım ürünleri fiyatlarını büyük ölçüde dalgalandırmaktadır. Fiyatlardaki dalgalanmalar, tarımsal ürünleri girdi olarak kullanan kesimleri, tarımsal ürünlerin tüketici bütçesi içerisindeki payını, dışsatımını ve üretici gelirlerini etkilemektedir. Bu nedenle devlet, tarım ürünleri piyasalarına müdahale etmektedir. Devletin tarım ürünlerine müdahalesi; ürünün maliyetini azaltmak amacıyla girdi desteği verilmesi ve arzı sınırlandırıp ürün fiyatını artırmayı amaçlayan kotalama biçiminde dolaylı, prim sistemi ve doğrudan ödeme gibi fiyat sübvansiyonu ile fiyat desteği hâlinde doğrudan olabilmektedir. Tarım kesiminin genel sorunlarının yanı sıra her ülkenin kendine özgü sorunları da bulunmaktadır. Bu yüzden her ülkede uygulanan tarım politikaları, ülkelerin kendi tarım kesimine ilişkin sorunların çözümüne yönelik olmuştur. Türkiye'de tarım, ekonomideki ağırlığı giderek azalmasına karşın, nüfusun büyük bir kısmını barındırması ve işlendirmeye oranının yüksekliği gibi nedenlerle Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren önem verilen bir kesim olması sebebiyle her geçen yıl tarım ve hayvancılık sektörüne verilen teşvikler ve destekler arttırılmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) ile ilişkilerinde geçmişten günümüze kadar uzanan süreç içerisinde en önemli bileşenlerinden birisini de mali iş birliği oluşturmaktadır. AB'nin diğer aday ülkelere de sağlamış olduğu Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı'ndan biri olan "Kırsal Kalkınma" bileşeni Türkiye'de de uygulanmış ve uygulanmaya devam etmektedir. Tarım sektörünün ve kırsal alanların sürdürülebilir uyumuna katkıda bulunmayı amaçlayan IPARD (Katılım Öncesi Kırsal Kalkınma Aracı) kırsal kalkınma, AB Ortak Tarım Politikası, kırsal kalkınma politikası ve ilgili politikalarının uygulanması için uyum hazırlıklarını ve politika geliştirilmesini desteklemektedir. AB tarafından Türkiye'ye sağlanan katılım öncesi mali yardımlar kapsamında tarım, gıda ve hayvancılık alanlarında üreticilerin kullanımına tahsis edilen hibe destekleri IPARD altında verilmektedir. Hibe desteği yatırımları IPARD fonları kapsamında desteklenen tutarının %40 ile %70'ine karşılık gelmektedir. Verilen desteğin %75'i AB fonlarından, %25'i Türkiye'nin öz kaynakları tarafından karşılanmaktadır. TKDK tarafından süt ve besi hayvancılığı alt tedbirinde desteklenen projeler birçok nitelermeyi ortaya çıkarmıştır. Yerelde istihdam, yerel öz kaynakların harekete geçirilmesi, beklenmeyen çıktılar elde edilmesi, kurumsallaşma, yerel girişimciliğin canlanması, tersine göç, model oluşturma vb. çok sayıda kavramsal temelin çalışma alanında hayat bulduğu görülmüştür. Projeler bazen bir köy düzeyinde bazen bir il düzeyinde etki yaratmıştır. Büyük projeler büyük çıktılar ortaya koyarken küçük sayılan bazı projeler beraberinde birçok işletmenin, girdi sağlayıcısının ortaya çıkmasına aracılık etmiştir. Bu bağlamda tarım ve hayvancılıkta desteğin önemini 2021 yılını rekor bir başarı ile kapatan Burdur TKDK İl Koordinatörü Mesut Yıldırım ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

TKDKBurdur

TKDKBurdur

burdur.tkdk.gov.tr

Dergi Ayrıntı: Sayın TKDK İl Koordinatörü Mesut Yıldırım, TKDK'nın amaç ve hizmetinden bahsedebilir misiniz?

Mesut Yıldırım: TKDK, 4 Mayıs 2007 yılında kurulmuş olan bir kamu kurumudur. Özel bütçeli Tarım ve Kırsal Kalkınma Destekleme Kurumu, her yıl farklı projeler geliştirir. Bu projelerin temel amacı tarımsal alanda faaliyet gösteren firmalara mali destek sağlamak ve hibe vermektir. TKDK tarım ve hayvancılık alanında yeni projeler geliştirir. Bu sektörlerde yeni projeleri olan kişilerin ve firmaların başvurularını değerlendirmeye alır. Başvuruları kabul edilen üretici ve yararlanıcıların yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetler. TKDK'nın verdiği hibelerden faydalanmak için hibe şartlarının tamamına uyulmalıdır. Hibe şartları sektörden sektöre göre farklılık göstermektedir. Kırsal kalkınma programları içinde IPARD programının önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu program kapsamında, 42 ilde 16 farklı sektörle alakalı yatırımlara, yüzde 40 ila yüzde 70 arasında hibe verilmektedir. Hayvancılıktan kırsal turizme, gıda ürünlerinin işlenmesinden tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, arıcılıktan seracılığa, el sanatlarından yenilenebilir enerjiye kadar birçok alanda kırsaldaki yatırımlara destek sağlıyoruz. Çiftçiler; güneş batana kadar değil, iş bitene kadar çalışırlar. Biz de TKDK Burdur İl Koordinatörlüğü olarak 2021 yılının son gününe kadar mesai kavramı gözetmeksizin canla başla ödemelerini tamamladığımız projelerle, yıl bitene kadar değil fon bitene kadar çalışmalarımızı sürdürdük.

Kuruluş amacımız olan; Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluş-

lardan sağlanan kaynakların Türkiye'de kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde kullanılmasını sağlama misyonu ve vizyonu çerçevesinde, 2021 yılında başvurusunu kabul ettiğimiz 192 milyonluk yatırım tutarına sahip 52 adet projenin incelemelerini tamamlayarak yatırım sahiplerimizle sözleşme imzalama nihayetine getirdiğimiz bu süreçte, daha önceki çağrı dönemlerini de kapsayan toplam 46 projeye yaklaşık 36 milyon lira hibe ödemesi gerçekleştirerek 2021 yılını, Burdur tarihindeki rekor başarıyla tamamlamanın sevincini ve gururunu yaşıyoruz.

Ayrıntı: Sayın Yıldırım, TKDK kırsal bölge için ne anlam ifade ediyor?

Yıldırım: TKDK Kırsal Bölge kalkınması için büyük önem arz etmektedir. Bir yandan bu haklı gururu yaşarken bir yandan da başarının gerçek mimarları olan çiftçilerimizi ve girişimcilerimizi odak noktamıza koyduğumuzda, hayatın bisiklet binmeye benzediğini ve ilerlemek için pedal çevirmeye devam etmek zorunda olduğumuzu hep göz önünde bulundurmakta ve ülkemizde kırsal alanda yaşayan nüfusun önemli bir bölümünün geçimlik tarımsal faaliyetlerde bulunduğunu benimsemekteyiz. İşte bu kapsamda yatırımlarımıza ve başarılarımıza yenilerini ekleme maksadıyla yeni yıla yeni çağrı dönemiyle başlayarak bir anlamda kırsala bahar gibi iyi geldik. 16 Aralık 2021 tarihinde ön ilanını duyurduğumuz ve 14 Ocak 2022 tarihinde de ilan metnini yayınlamış olduğumuz "302- Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme" tedbirine yönelik 11. Başvuru çağrı döneminde; tıbbi aromatik bitkile-

rin ekim-dikim ve işlenmesinden arıcılığa, zanaatkarlık ve katma değerli yerel ürün işletmelerinden kırsal turizme, su ürünleri yetiştiriciliğinden makine ekipman parkları ve yenilenebilir enerji yatırımlarına kadar hepsi birbirinden değerli sektörlerle yatırım yaparak hayallerini gerçekleştirmek isteyen vatandaşlarımızdan büyük ilgi gördük. 40 milyon Avro hibe destek bütçesi ile 25 Mart 2022 tarihinde son bulan bu çağrı döneminde kurumumuz sadece 'Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme' tedbiri kapsamında hazırlanan projelerin kabulünü gerçekleştirdi. Tedbir kapsamında, Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi, Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Paketlenmesi, Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler, Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri, Su Ürünleri Yetiştiriciliği, Makine Parkları ve Yenilenebilir Enerji sektörlerinde yapılacak yatırımlarda, uygun harcamalara %55 hibe desteği sağlamakla birlikte üretici örgütü ve kooperatiflerde bu oran %65'e varmaktadır. Ayrıca vergi muafiyetleri ve avans ödemesi de yine projelerin yararlanabileceği diğer avantajlı durumlardır. Kadın yatırımcılarımızı teşvik etme adına uyguladığımız pozitif ayrımcılığın yanı sıra, Özellikle çalışma çağında bulunan 18-40 yaşındaki genç nüfusun kırsal bölgelerden göçünü engellemek için proje seçiminde ek puan verilerek sıralama listesinde öne çıkmalarını sağlıyoruz.

Ayrıntı: Sayın Yıldırım, TKDK olarak Burdur yatırımlarınızdan kısaca bahsedebilir misiniz?

Yıldırım: Burdur'a yatırım yapmak isteyen halkımızın gösterdiği teveccüh sayesinde toplamda 265 Milyon Liralık yatırım başvurusu aldığımız söyleyebilirim. Bu dönemdeki 86 projenin sektörlere göre dağılımı ise şu şekilde gerçekleşmiştir; 10 adet kesme çiçekçilik sera projesi, sera üretimiyle birlikte tıbbi aromatik bitkilerin işlenmesinin de dahil olduğu 29 adet tıbbi aromatik bitki projesi, 1 adet mantarcılık projesi, 1 adet fide üretim serası, 5 adet arıcılık projesi, 1 adet ahşap işlemciliği projesi, 1 adet metal işlemciliği projesi, 1 adet lavaş üretim projesi, 8 adet kırsal turizm projesi, 3 adet makine ekipman parkı projesi ve 26 adet yenilenebilir enerji yatırımı projesidir. Başvurusu kabul edilen bu projelerin incelenmelerinin ardından sözleşme imzalamaya aşamasına getirerek bir an önce hayata geçirilmesini hedefliyoruz. Yapılan çalışmalar ve hayata geçen projelerle Burdur'un tarım ve hayvancılıkta çok daha iyi yerlere geleceğine inanıyoruz. Özellikle kırsal alanlarda yaşayan gençler ve kadınlar başta olmak üzere, vatandaşlarımızı hibe desteği alabilecekleri sektörler ve yapabilecekleri yatırımlar hakkında bilgi almak ve açılacak yeni başvuru çağrı döneminde proje sunmak üzere TKDK Burdur İl Koordinatörlüğüne davet ediyoruz.

BİR MÜJDE DE KAMU KURUMLARINA

Şimdiye kadar desteklerimiz gerçek kişi, tüzel kişi ve üretici örgütleri (kooperatifler) ile ilişkiliydi. Fakat 12. Çağrı

kapsamında kamu kurumlarımızı da destekleyeceğimizi ifade edelim. IPARD Programı 2014-2020 dönemi kapsamında Yerel Kalkınma Stratejisi hazırlamak isteyen Yerel Eylem Grupları tarafından hazırlanan projeler başvurular ile söz konusu program çerçevesinde gerçekleşmiş yatırımları geri ödemesiz olarak hibelerimizden faydalandırabileceğiz.

Ayrıntı: Sayın Yıldırım son olarak neler söylemek istersiniz?

Yıldırım: TKDK olarak üzerimize düşen tüm sorumluluğu en verimli şekilde yerine getirmeye çalışıyoruz. Tarım ve Hayvancılık sektörümüzün gelişmesi ve büyümesi için daima sahada olacak desteğe ihtiyacı olan tüm üreticilerimizin yanında olduğumuzu hissettireceğiz. Yüzde yüz destek oranımızı arttıracak, destekleme hususunda uygun harcamalara özen gösterecek ve başvuru tarihlerimizi daima halkımızın haberdar olacağı şekilde duyurarak Burdur TKDK olarak çiftçi ve üreticimizin yanında yer almaya devam edeceğiz.

%100 DESTEK ORANI İLE 9 MİLYON AVRO

Başvuru Çağrı İlanı kapsamında sadece Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması LEADER Yaklaşımı tedbiri kapsamında başvuruları kabul edilecek olup, %100 destek oranı ile 9 Milyon Avroluk hibe yapılacaktır. Kırsal alanlar için sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması hususunda yerel katılım ve ortaklığı teşvik etmek sureti ile politi-

kaları geliştirmek için LEADER yaklaşımının değerli bir kaynak olduğunu belirtelim. LEADER yaklaşımı, yerel kamu-özel ortaklıkları (yerel eylem grupları) tarafından tabandan tavana yaklaşımı ile iyi tanımlanmış alt bölgesel kırsal alanları hedefleyen, alan bazlı yerel kalkınma stratejileri üzerine kuruludur. Bu, yerel kalkınma stratejilerinin geliştirilmesine ve uygulanmasına ilişkin karar verme gücünün Yerel Eylem Gruplarında (YEG) olduğu anlamına gelir. Destek oranı (kamu katkısı) ise, toplam uygun harcamaların %100'ünü karşılayacaktır ve bunun %90'ı AB katkısı, %10'u T.C. katkısı olacaktır.

STRATEJİNİN KAPSADIĞI ALAN

Yerel Eylem Grubu (YEG) bölgesinin toplam nüfusu 10.000 ila 150.000 kişi arasında olması gerekmektedir. YKS'ye dahil olan herhangi bir yerleşim yerinin nüfusu en fazla 25.000 kişi olmalıdır. Seçilmiş eylem grupları ise Yerel Eylem Grubu (YEG) bölgesindeki halkı harekete geçirme ve yetenek kazandırma, Küçük projelerin uygulanması, Seçilmiş Yerel Eylem Gruplarının (YEG) işletme giderleri faaliyetlerini kapsayacaktır.

DESTEKLEME HUSUSUNDA UYGUN HARCAMALAR

Program dahilinde yapılacak olan uygun uygun harcamalar iki kısımdan oluşuyor. Bu iki kısım içerisinde bulunan harcamalar destek için uygun olacaktır. Bunlardan ilki olan Harekete Geçirme ve Yetenek Kazandırma İçin; Uzmanlar tarafından sağlanan hizmetler, Yazılı ve sözlü çeviri hizmetleri, Yurtiçi ve

yurtdışı konaklama ve harcırahlar dahil olmak üzere seyahat harcamaları, eğitim, seminer, çalıştay ve fuarlara katılım ücretleri, tesis ve toplantı salonunun kira bedeli, ikram masrafları, tanıtım materyallerinin hazırlanması, basılması ve dağıtılması masrafları olup, işletme giderleri için; YEG yöneticileri ve/veya diğer YEG personelinin maaşları, ofis kiralama ve genel harcamalar (elektrik, ısıtma, telefon, internet hizmetleri vb.), ofis malzemeleri (kirtasiye vb.), nakliye masrafları (yakıt dahil), sigorta, görünürlükle bağlantılı maliyetler, hizmet giderleri (bilgi teknolojisi uzmanları, muhasebeciler vb.), ofis ekipmanı, bilgi teknolojileri dahil, ofis mobilyaları, binek araç (10.000 Avro'ya kadar)'tır. Küçük Projelerin Uygulanması için ise; etkinlik maliyetleri, fuarlar, festivaller ve yarışmalar, ekipman maliyetleri (mobilyalar ve BT dahil) ve küçük makineler, tanıtım ve pazarlama maliyetleri, inşaat tadilat işleri, uzmanların maliyetidir.

BAŞVURU TARİHLERİ

Burdur'a daha fazla yatırım kazandırabilme adına büyük bir azimle çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca her biri kendi alanında uzman personel kadromuz ile TKDK'nın hem kurum

olarak hem de yatırımcılara kazandırdıkları hibe hacmi bakımından kırsalda ve Burdur'da tek olduğumuzu ifade etmek isterim. Başvurularımız 01.04.2022 tarihi saat 09:00'dan itibaren TKDK İl Koordinatörlüğünde kabul edilmeye başlamıştır. Online Proje Başvuru Sistemi 27.04.2022 tarihi saat 21:00'da kapatılacaktır. Başvuruların son teslim tarihi 29.04.2022 saat 18:00'dir. Son teslim tarihinden sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecektir bu sebeple tüm vatandaşlarımızın tarihlerle uygun başvuru yapmalarını rica ederim.

İNİMAYI DESTEKLEME KURUMU COORDİNATÖRLÜĞÜ

